

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : L. Larisa)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

ÎN C H E I E R E

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat Chistol Viorel,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Chistol Viorel împotriva
Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorul
judecătoresc Igor Doroftei cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în
termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019, prin care s-a
respins apelul declarat Chistol Viorel și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău,
sediul Centru din 18 februarie 2019,

c o n s t a t ă :

La 3 decembrie 2018, Chistol Viorel s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de
chemare în instanța de judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii
Consiliul municipal Chișinău, executorul judecătoresc Igor Doroftei solicitând constatarea
faptului de violare a drepturilor prevăzute de art.6 a Convenției Europene pentru Apărarea
Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art.1 Protocolul 1 Adițional la
Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de
către statul Republica Moldova, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul
Ministerului Justiției Republicii Moldova, prejudiciul moral pentru neexecutarea hotărârii
Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2009 în perioada 01.11.2015-01.12.2018 în mărime
de 150 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată constituite din cheltuielile de asistență
juridică în mărime de 4 500 lei și cheltuielile de multiplicare în sumă de 515 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a reiterat că, din anul 1992 a
activat în cadrul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială "Fulger", iar începând cu iunie
2011 este pensionar al Ministerului Afacerilor Interne.

În baza Legii cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, s-a adresat la 29
decembrie 2008 Primăriei mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, solicitând
asigurarea cu spațiu locativ, fiind ulterior informat că chestiunea abordată nu poate fi
soluționată din lipsa spațiului locativ și a mijloacelor financiare.

Reclamantul a indicat că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2009
Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-l asigure, împreună cu membrii familiei
sale, cu spațiu locativ situat în mun. Chișinău, hotărârea menținută prin decizia Curții

Supreme de Justiție din 25 noiembrie 2009.

După intrarea în vigoare a deciziei a depus documentul executoriu spre executare Șefului Oficiului de Executare Centru, mun. Chișinău, însă până în prezent nu a fost asigurat cu spațiu locativ, deși locuiește în cămin, într-o odaie, împreună cu trei copii.

Astfel, ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești, s-a adresat în instanță de judecată în baza Legii nr.87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 20 februarie 2013 s-a dispus încasarea din bugetul de stat în beneficiul lui Chistol Viorel a sumei de 9000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 26 martie 2009.

Ulterior la 22 octombrie 2015 în mod repetată a solicitat constatarea încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-543/09 din 26 martie 2009, cu încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a prejudiciului moral cauzat în sumă de 9000 lei, ulterior menținută de instanțele ierarhic superioare.

Reclamantul a indicat că, din motivul neexecutării hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-543/09 din 26 martie 2009 și la momentul actual locuiește împreună cu familia alcătuită din cinci membri într-o odaie în cămin.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 februarie 2019 s-a admis parțial acțiunea lui Chistol Viorel.

S-a constatat încălcarea dreptului Chistol Viorel, garantat de art.6, art.1 Protocolul 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, ca urmare a neexecutării hotărârii Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2009.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediu Ministerului Justiției în beneficiul lui Chistol Viorel suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2009 în perioada 01 noiembrie 2015-01 decembrie 2018.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediu Ministerului Justiție în beneficiul lui Chistol Viorel cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4500 lei și alte cheltuieli de judecată în sumă totală 6186 lei. În rest pretențiile privind repararea prejudiciului moral s-au respins ca neîntemeiate.

Pentru a hotărî astfel, instanța a constatat că, hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-543/09 din 26 martie 2009 a rămas neexecutată până în prezent.

Prin neexecutarea hotărârea lui Chistol Viorel i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Hotărârea respectivă poartă un caracter continuu, nefiind executată până în prezent.

Neexecutare hotărârii judecătorești din 26 martie 2009, nu-i poate fi imputat reclamantului Chistol Viorel sau executorului judecătoresc în procedura căruia s-a aflat și se află până în prezent spre executare documentul executoriu, dar debitorului - Consiliul mun. Chișinău, care pe tot parcursul procedurii de executare a invocat lipsa spațiului locativ liber în mun. Chișinău și lipsa mijloacelor bănești pentru construirea unor spații locative.

Totodată, suma de 150 000 de lei solicitată de reclamant este excesivă și disproporțională principiilor compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral.

Astfel, instanța a conchis că, suma de 20 000 de lei acordată cu titlu de prejudiciu moral este suficientă pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea hotărârii și este una proporțională cu sumele acordate de instanțele naționale cât de Curtea Europeană în cazuri similare, pentru perioada 01 noiembrie 2015-01 decembrie 2019.

La 4 martie 2019, Chistol Viorel a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 februarie 2019, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 11 martie 2019, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 februarie 2019, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2019, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Chistol Viorel și Ministerul Justiției. S-a acordat apelanților un termen de 7 zile, din momentul recepționării încheieri, pentru prezentarea cererilor de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019 cererea de apel declarată de către Ministerul Justiției a fost restituită în temeiul art.369 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2020, s-a respins recursul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019, s-a respins apelul declarat de Chistol Viorel s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 februarie 2019.

La 29 octombrie 2019, Chistol Viorel a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 februarie 2019 solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea respingerii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu soluția instanțelor ierarhic inferioare în partea respingerii acțiunii.

Prin neexecutarea hotărârii judecătorești se încalcă dreptul proprietății, prevăzut de art.1 al Protocolului 1 al Convenției.

Instanțele inferioare au acordat reclamantului o sumă vădit disproporționată în raport cu perioada neexecutată, comportamentul părților, miza pentru reclamant, stresul și frustrările prin care a trecut și trece reclamantul. Astfel, prin prisma standardelor naționale și internaționale, instanțele au emis în partea ce ține de cuantumul compensației prejudiciului moral, o hotărâre ilegală, nemotivată și arbitrară, încălcând drepturile și libertățile fundamentale ale reclamantului, prevăzute la art. 6 din CEDO.

Instanțele inferioare au acordat suma de 20 000 de lei, fără o analiză și examinare în mod real a problemelor esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, precum și a probelor și argumentelor prezentate în acest sens, limitându-se la o apreciere arbitrară și o interpretare eronată a legii, iar din considerentele art. 6 din CEDO nu este posibil de identificat argumentele/motivele care au stat la baza pronunțării actelor judecătorești contestate.

Suma acordată reclamantului este vădit inferioară celei pe care o acordă de obicei

Curtea Europeană în cauzele moldovenești similare. Prin acordarea doar a sumei de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral reclamantul nu a obținut o redresare corespunzătoare la nivel național și astfel își păstrează calitatea de victimă, în sensul art. 34 din Convenție.

Cu referire la termenul de depunere a recursurilor, instanța menționează că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 24 octombrie 2019.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 29 octombrie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 24 decembrie 2019 instanța de recurs a comunicat intimațiilor copia recursului, informând despre necesitatea depunerii referinței, fiind recepționat de către Consiliul mun. Chișinău, executorul judecătoresc Doroftei Igor și Ministerul Justiției la 27 decembrie 2019 și respectiv 31 decembrie 2019, potrivit avizelor de recepție (f. d. 153-154,163 Vol. II).

Până la data examinării recursurilor, intimații nu au depus referință asupra recursurilor.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii

sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Chistol Viorel, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Chistol Viorel.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

